

Per Atlantą ir idėjas: Jono Šliūpo gyvenimo kelias pristatomas parodoje Niujorke

Nuo Vasario 16-osios Susivienijimo lietuvių Amerikoje (SLA) parodų salėje Niujorke (JAV) veikia Jono Šliūpo gyvenimui skirta paroda, simboliškai įprasminusi Lietuvos valstybės atkūrimo dieną. Ekspozicija supažindina su J. Šliūpo veikla, idėjomis ir indėliu į lietuvių puoselėjimą Lietuvoje ir išeivijoje, rašoma SLA pranešime žiniasklaidai.

Paroda kviečia pažvelgti į jo asmenybę kaip į drąsų, principingą ir savo laiką pralenkusį visuomenės veikėją.

„Idėją sukurti parodą apie J. Šliūpą turėjau nuo to laiko, kai tik tapau SLA nariu. Šis žmogus yra neįvertintas Lietuvos istorijoje. Jis per savo gyvenimą išjudino miegančius lietuvius tiek XIX amžiuje carinėje Lietuvoje, tiek pas mus Amerikoje. Jo veikla šviesti lietuvius ir atskirti juos nuo lenkų buvo didžiulė“, – sakė SLA pirmininkas Danius Glinskis.

Paroda Jonui Šliūpai Niujorke | SLA nuotr.

J. Šliūpas per savo gyvenimą įkūrė daugybę draugijų, leido laikraščius, parašė švietėjiško pobūdžio knygų, surengė daugybę paskaitų įvairiomis temomis, siekdamas, kad paprastas lietuvis taptų savarankiškesnis ir prisiimtų atsakomybę už savo ateitį. Ideologiškai J. Šliūpas evoliucionavo nuo aršaus socialisto iki tautininko, o šiame kelyje aktyviai skleidė ir laisvamanybės idėjas.

Pagrindinė parodos kompozicijos ašis yra laiko linija, kuri prasideda nuo Simono Daukanto gimimo datos. J. Šliūpo požiūriu, jis buvo vienas svarbiausių lietuvių tautinio atgimimo veikėjų. Ant laiko linijos išdėstytos datos su pavadinimais, žyminčiais tuo metu herojaus gyvenime vykusius įvykius. Virš linijos pateikiama informacija su citatomis iš biografijos, o po ja – paties J. Šliūpo autentiški tų įvykių aprašymai. Visa tai praturtinta nuotraukomis, iliustruojančiomis minimus istorinius momentus.

Parodoje pateikti žemėlapiai, atspindintys pagrindinius J. Šliūpo gyvenimo etapus: viename jų vaizduojama carinė Lietuva, antrame – Amerika, trečiame – gyvenimas nepriklausomoje Lietuvoje. Žemėlapiai sujungti virvelėmis, simbolizuojančiomis keliones per vandenynus – J. Šliūpas dešimt kartų kirto Atlanto vandenyną ir vieną kartą Ramųjį vandenyną.

Paroda Jonui Šliūpui Niujorke | SLA nuotr.

Taip pat parodoje atskirai pristatoma mėnraščio „Aušra“ svarba, išryškintas gyvenimo laikotarpis Palangoje. Lankytojams pateikiami jo leisti laikraščiai, kurtos draugijos, parašytos ir išleistos knygos, o taip pat ir J. Šliūpo giminės medis su paties autoriaus komentarais apie artimuosius.

SLA yra viena seniausių ir istoriškai reikšmingiausių lietuvių visuomeninių organizacijų Jungtinėse Amerikos Valstijose, įkurta 1886 m. rugpjūčio 15 d. Jono Šliūpo iniciatyva. Pradžioje veikęs kaip Susivienijimas visų lietuvininkų Amerikoje, nuo 1896 m. jis tapo žinomas dabartiniu vardu. Tai buvo pirmoji organizuota lietuvių pastanga kurti tautinius simbolius, kultūrinius tinklus ir paramos struktūras svetur, kai Lietuva dar buvo okupuota carinės Rusijos.

Paroda vyksta minint Susivienijimo lietuvių Amerikoje 140-ąsias metines. Joje pristatoma ir reikšminga vertybė – po beveik trejus metus trukusio kruopštaus Lietuvos nacionalinio muziejaus darbo atkurta istorinė SLA vėliava.

Paroda Jonui Šliūpai Niujorke | SLA nuotr.

Daugiau nei šimtmečio senumo vėliava atkurta itin preciziškai, išsaugant autentiškas spalvas, siuvinėjimus ir net istorinius netobulumus, o užbaigus darbus jos kopija šiame iškilmingai perduota bendruomenei kaip gyvas ryšio su Lietuva simbolis. Be specialiai eksponuojamos vėliavos, parodoje pristatoma, kas buvo skelbiama apie organizacijos įkūrėją 1936 metų SLA jubiliejiname albume, taip pat eksponuojami 1925 metų laikraščio „Tėvynė“ tekstai apie daktarą Joną Šliūpą

„Atidarymo metu susirinkusius parodos lankytojus pravedžiau per visą Šliūpo gyvenimo liniją Lietuvos istorijos kontekste su paaiškinimais ir skaitymais. Po to šnekant su jais, buvo įdomu suprasti, kad daugelis girdėję, bet neįsivaizdavo, kas tas Šliūpas yra, kokia tai įdomi ir spalvinga asmenybė. Kažkas paminėjo, kad tai būtų geriausias ir įdomiausias herojus serialui Lietuvoje parodant jo gyvenimo kelią. Vienas svečias stebėjosi, kad jo nėra tarp signatarų“, – įspūdžiais dalijosi SLA primininkas D. Glinskis.

Paroda Jonui Šliūpai Niujorke | SLA nuotr.

Parodos uždarymas įvyks simbolinę dieną – kovo 11-ąją. Renginio metu bus aptariama, apie kokią Lietuvą svajojo ir kokią ją matė J. Šliūpas, taip pat bus svarstoma, kiek jo vizija išsipildė šiandienos valstybėje.

Parodą apie Joną Šliūpą Niujorke parengė Lietuvos nacionalinio muziejaus bičiuliai – Susivienijimas lietuvių Amerikoje, o rengiant turinį konsultavo Palangos burmistro Jono Šliūpo muziejaus muziejininkas Mindaugas Surblys.